

1

Melchor praeb rahutuse aeglasel tulel oma tööruumis, oodates, et öövalve ometi kord lõpeks, kui heliseb telefon. Helistab jaoskonna sissekäiku valvav töökaaslane: Adellide *masia*'s* on kaks laipa, teatab ta.

„Gráficas Adelli omanike?” küsib Melchor.

„Just nii,” vastab politseinik. „Kas tead, kus on nende *masia*?”

„Vilalba dels Arcsi maantee ääres, eks ole?”

„Täpselt.”

„Kas keegi meist on juba seal?”

„Ruiz ja Mayol. Nad just helistasid.”

„Lähen sinna.”

Kuni selle hetkeni oli öö möödunud rahulikult nagu tavaliselt. Varaste hommikutundideni ei jää jaoskonda peaaegu keegi ning sel ajal, kui Melchor tule kustutab, tööruumi ukse kinni paneb ja pintsakut selga tõmmates mööda inimtühja treppi allapoole astub, valitseb jaoskonnas nii sügav rahu, et meenutab talle tema esimesi nädalaid siin, Terra Altas; aega, mil ta sõltus veel sel määral linnamüra- ja maapiirkonna vaikus muutis ta ärksaks ja põhjustas talle unetuid öid, mille vastu ta võitles romaanide lugemise ja unerohutudega. See mälestus toob uuesti ta ette unustatud kujutise: mehe, kes ta oli neli aastat tagasi Terra Altasse saabudes; samuti laotab see ta ette tõsiasja, et too indiviid ja praegune tema on kaks eri isikut, sama vastandlikud nagu kurjategija ja seadusekuulelik kodanik, nagu Jean Valjean ja härra Madeleine, tema lemmikromaanide „Hüljatute” kahestunud ning vastuoluline peategelane.

Allkorrusele jõudnud haarab Melchor relvahoidlast kaasa oma 9-millimeetrise Walther P99 ja laskemoonakarbi ning mõtleb, et „Hüljatute” lugemisest on möödas liiga kaua aega ja täna tuleb tal nähtavasti loobuda hommikusöögist naise ja tütre seltsis.

---

* *Masia* – (katalaani keeles) traditsioonilise maavalduse peahoone. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*

Garaažis istub ta Opel Corsasse ja samal ajal, kui sõidab jaoskonnast välja vastas asuva mänguväljaku poole, helistab seersant Blaile.

„Palveta, et su jutt oleks kuulamist väärt, hispaanlasenärü,” uriseb seersant unise häälega. „Kui ei ole, riputan su munepidi oksa külge.”

„Adellide *masia*'s on kaks laipa,” ütleb Melchor.

„Adellide? Mis Adellide?”

„Gráficas Adelli omanike.”

„Ära lora.”

„Loran küll,” ütleb Melchor. „Patrull just helistas. Ruiz ja Mayol on juba seal. Mina olen teel.”

Järsku üles ärganud, asub seersant Blai juhtnööre jagama.

„Ära õpeta, mida mul teha tuleb,” katkestab Melchor. „Ütle vaid ühte: kas helistan Salomile ja kriminaalpolitseile?”

„Ei, las ma ise helistan,” vastab seersant Blai. „Teatada tuleb kõigile. Sina võta enda peale kuriteopaiga puutumatus e säilitamine, hoone piiramine ohutuslindiga...”

„Rahu, seersant,” katkestab Melchor taas. „Olen viie minuti pärast seal.”

„Minul läheb pool tundi,” ütleb seersant Blai ja pobiseb edasi, nagu ei räägiks enam Melchoriga vaid endamisi. „Adelli pere, räbal lugu. Sellest tõuseb põrgukisa.”

Sireeni sisse lülitamata ja vilkurit Opel Corsa katusele panemata kihutab Melchor mööda Gandesa tänavaid, mis sel tunnil on peaaegu sama inimtühjad nagu jaoskonna trepp ja koridorid. Inimtühjad ainult peaaegu: mõnikord tuleb vastu jalgrattur jalgratturi rüüs, jooksja jooksja riides, auto, mille kohta ei tea, kas see naaseb pikast laupäevaõhtust või alustab pikka pühapäeva. Terra Altas koidab. Tuhakarva taevas ennustab päikeseta hommikut; Piqué hotelli juures pöörab Melchor vasakule ja sõidab Gandesast välja mööda Vilalba dels Arcsi maanteed. Seal lisab ta kiirust ja mõne minuti pärast väljub asfaltteelt, keerates kruusateele, mis saja meetri pärast suubub *masia*'s. Hoonet ümbritseb kõrge kivimüür, mille ülaserivas ähvardavad püstised klaasikillud ja mis on vaat et üleni kaetud luuderohuga. *Masia* masajas, pigem lai kui kõrge pruunist metallist värav on poolavatud ja selle ees seisab patrullauto, mille sinised tuled vilguvad koidiku taustal; auto kõrval

näib Ruiz püüdvat lohutada Lõuna-Ameerika põliselanike joontega prouat, kes nutab kivipingil istudes.

Melchor astub autost välja ja küsib Ruizilt, mis on juhtunud.

„Ma ei tea,” vastab patrullpolitseinik, osutades naisele. „See senjoora töötab siin kokana. Tema helistaski. Ütleb, et majas on kaks surnut.”

Naine väriseb pealaest jalatallani, nuuksub, pisaratest märg, ja muljub süles oma käsi. Melchor püüab teda rahustada ja küsib temalt sama, mis Ruizilt, aga ainus vastus, mille saab, on hirmunud pilk ja arusaamatu pomin.

„Ja Mayol?” küsib Melchor.

„Sees,” vastab Ruiz.

Melchor palub, et kolleeg värava ette ohutuslindi tõmbaks ja koha-
peale jääks, naist trööstiks ning teisi ootaks. Seejärel astub ta sisse värava-
vast, mida jälgivad kaks videovalvekaamerat, ja kõnnib kiirel sammul
edasi mööda rada, mis viib hästi hooldatud aeda – rohuplatsil kasvavad
pajud, moorus- ja kirsipuud, roosid, sõrmkübarad, karikakrad, pojeng-
gid, liiliad, kurerehad, kannikesed ja jasmiinid –, kuni ühe käänaku
tagant ilmub nähtavale vana kolmekorruselise ehitise fassaad, mis
paistis juba maanteelt ja millel on suur puust uks, trellitatud rõdud ja
lai kaunistatud karniisiga ühendatud pööninguakende rida. Mayol, kes
toetub külgmise uksepiida vastu, põlved kergelt kõverdatud ja mõlemad
käed püstolit hoidmas – vormi tumesinine joonistumas välja fassaadi
tumeda ookri taustal –, näeb teda ja näib kutsuvat žestiga lähemale.

Melchor võtab püstoli kabuurist välja ja märkab samal ajal teel,
mis laieneb poolavatud ukse ees platsiks, autorehvi barokset mustrit.

„Käisid sees?” küsib ta Mayolilt, toetudes teisele külgmisele ukse-
piidale.

„Ei,” vastab Mayol.

„Kas keegi on sees?”

„Ma ei tea.”

Melchor paneb tähele, et ukسلukku ei ole muugitud. Siis vaatab ta
Mayoli poole, kelle higi voolab ojadena ja kelle silmis terendab hirm.

„Hoia mu selja taha,” ütleb Melchor talle.

Melchor lööb ukse jalaga lahti ja astub *masia*'sse. Kõiki ettevaatus-
abinõusid kasutusele võttes, Mayol kannul, uurib ta hämarat allkorrust:

nagi, suure kasti, raamaturiiulite ja tugitoolidega eeskoda, lift, vannituba, kaks riidekappide, korras voodite ja keraamiliste pesukaussidega magamistuba, hästi varustatud veinikelder. Seejärel läheb ta üles mööda kivitreppi, mis viib esimese korruse suurde elutuppa, mida valgustab üksainus laelamp. Ees avanev pilt tõukab ta pikkadeks sekunditeks ebareaalsuse hämusse, millest suudab teda välja kiskuda vaid põrandale oksendava Mayoli agooniline karjatus.

„Püha jumal!” kogeleb patrullpolitseinik ikka veel sapi ja toidujäätmete eemaletõukavat segu süljates. „Mis siin on juhtunud?”

Tegu on esimese mõrvaga, millega Melchor Terra Altas kokku puutub, kuid enne seda on ta neid näinud palju ega mäleta ühtki seesugust.

Teineteisega vastamisi on paigutatud kaks verest punast ja lillakat lihamassi, üks sohal ja teine tugitoolis, mis on läbi imunud kuivanud vedelikust – vere, sisikonna, kõhrkoe ja naha segust –, mida on pritsinud ka seintele, põrandale ja isegi kellakujulisele kaminale. Õhus hõljub vänge vere, vaevatud keha ja piinamise lehk ning kummaline tundmus, nagu oleksid neli seina talletanud endas martüüriumi oiged, mille tunnistajateks nad olid; aga samal ajal tajub Melchor elutoa õhustikus – ja see ajab teda võib-olla kõige rohkem segadusse – teatud võidurõõmu või eufooria aroomi; midagi, mida ta ei suuda sõnadega määratleda, aga kui suudaks, siis mida ehk määratleks kui sünge karnevali, arutu rituaali, nauditud inimohverduse muretut haisu.

Nõiutult läheneb Melchor jõletule topeltmassile, püüdes vältida asitõenditele astumist (põrandal vedelevad kaks rebitud ja verist kaltsu, mida kahtlemata kasutati suutroppidena) ja sohva juurde jõudes taipab juba üksnes peale vaadates, et kaks veresegust tompu on kaks üksikasjalikult piinatud ja tükeldatud laipa: üks mehe ja teine naise oma. Neilt on välja torgatud silmad, kistud küüned, hambad ja kõrvad, lõigatud nibud, neil on avatud kõhud ja sealt välja roogitud sooled, mis on mööda elutuba laiali loobitud. Mis puutub muusse, siis valge- ja hallisegused juuksed ja lõtvunud jäsemed (või see, mis neist järel on) annavad mõista, et tegu on kahe eaka inimesega.

Melchor tunneb, et võiks laelambi loius valguses avanevat kurbmängu tundide kaupa edasi vahtida.

„Kas need on Adellid?” küsib ta.

Mayol, kes on jäänud mõne meetri kaugusele, tuleb lähemale ja Melchor kordab küsimust.

„Arvan küll,” vastab partullpolitseinik.

Melchor on näinud Adelle vahel regiooni või *comarca** ajalehe fotodel, ei kunagi näost näkku, ta ei suuda tuvastada lihunikutöö tagant mälestust nendest inimestest.

„Jää sina siia ja ärgu keegi midagi puutugu,” ütleb ta Mayolile. „Seersant Blai peaks kohe jõudma. Lähen vaatan ringi.”

Masia on tohutu; paistab tubadega täidetud ja seda on renoveeritud viisil, mis Melchorile meenutab reportaaže arhitektuuriajakirjast, säilitades vana struktuuri ja moderniseerides ülejäänut. Esimese ja teise korruse vahelt, kitsukesest toast, mis võis algselt olla panipaik, leiab Melchor mitme välja lülitatud kuvariga paneeli; see on turvasüsteemi tuba ja kõik kaamerad on kinni.

Ta jõuab teisele korrusele ja astub avarasse kandilisse ruumi, mille seinas on kuus ust, millest kaks on pärani. Esimese ukse tagant avaneb abielupaari magamistuba, kus valitseb rüüstamise tekitatud kaos: voodist on röövitud linad, padjad, voodikatted ja madratsid, mis vedelevad lõhki käristatuna ühes nurgas hunnikus; öökapid, kummutid jaapid on läbi sobratud ja vihaselt tühjendatud; siin-seal mööda tuba vedelevad toolid, suuremad ja väiksemad tugitoolid, voodipesu, riided ja aluspesu, plastiku-, klaasi- ja metallitükid, mis – nagu tõdeb Melchor pärast lähemat uurimist – on ära lõhutud ja SIM-kaardist ilma jäetud mobiiltelefonide tükid; leidub ravimite, kreemide, salvide topse, kingi, toatuhvleid, ajakirju, ajalehti, trükitud paberilehti, tasside ja joogiklaaside kilde, tühje kohvreid; hinnaline puidust ja elevantiluust krut-sifiks, õlimaal Jeesuse Pühast Südamest ja mitu hõberaamiga perefotot on seintelt maha kistud ja muustrilistele põrandaplaatidele virutatud. Melchor järeldab, et see on vanapaari magamistuba, ja tohuvabohu silmitsedes küsib endalt, kas mõrvarid olid lihtsalt vargad või otsisid midagi kindlat, mille siis kas leidsid või mitte.

Kohe seejärel läheb ta teise tuppa, mille uks on lahti, ja avastab veel ühe laiba: see kuulub õlekarva juuste ja valkja nahaga suurekondili-

* *Comarca* – (hispaania keel) provintsisist väiksem haldusüksus, nagu Tarragona provintsis asuv Terra Alta.

sele naisele, kes istub põrandal segipaisatud voodi kõrval, selg vastu vaheseina ja pea vajunud õlale. Surnu kannab kreemjat öösärki ja sinist hommikumantlit; ta silmad on pärani, nagu oleksid näinud kuradit, ja ta otsaes haigutab kümnesentimeetrise mündi suurune auk, kust laskub otsejoones nina ja suuni kuivanud verenire. Melchor kontrollib ülejäänud nelja tuba – elutuba ja kolme magamistuba –, kuid ei leia neist midagi ebatavalist. Siis suundub ta kolmandale korrusele, kus on pööning, asub seda üle vaatama, saab jalapealt aru, et siia pole sissetungijad jõudnud ja, näinud ühest aknast, et *masia* värava ees seisab juba viis autot, otsustab tagasi alla minna.

Seersant Blai ja kapral Salom vaatlevad vanapaari laipu, kui Melchor nende juurde esimesele korrusele jõuab. Kolm kriminaalpolitseinikku valmistavad seersandi ja kaprali seljataga vaikides ette oma varustust ja tööriistu. Melchori märgates küsib Blai:

„Mõni laip veel?”

Seersant on neljakümne viie aastane, aga näeb noorem välja. Tal on jalas kitsad teksad ja seljas triibuline T-särk, mis tõstab esile musklid ja rinnalihased, ning ta kiila pealae all on uurivad sinised, vahetud ja selged silmad, mis vaatavad uskmatus ja tülgastuse seguga tapatalgu tagajärgi.

„Üks,” vastab Melchor. „Naine. Tapetud ühe lasuga ja piinamata.”

„Küllap siis rumeenlannast teenija,” oletab Blai. „Koka sõnul ööbis ta nende juures.”

„Vanakeste tuba on pahupidi pööratud,” jätkab Melchor. „No ma vähemalt arvan, et see on nende tuba. Põrandal vedelevad mobiilitükid, mille lõhkumise eest on hästi hoolt kantud. Kas te nägite autorataste jälgi aias?”

Seersant Blai vastab jaatavalt, pööramata pilku Adellidelt.

„See on ainus, mis mind imestama paneb,” ütleb Melchor. „Kõik muu näib professionaalide töö.”

„Või psühhopaatide,” pakub Blai. „Et mitte öelda kurjast vaimust vaevatute. Kes muu sellise asja peale tuleks?”

„See on esimene, mis mulle pähe tuli, kui sisse astusin,” tunnistab Melchor. „Mingi rituaal. Aga enam ma nii ei arva.”

„Miks?” küsib Blai.

Melchor kehitab õlgu.

„Nad ei ole ust muukinud,” vastab ta. „Nad on valvekaamerad ja signalisatsioonid välja lülitanud. Mobiilid lõhkunud ja SIM-kaardid kaasa võtnud, et me ei näeks vanapaari kõnesid. Ja nad on neid piinanud täie teadlikkusega. Ekspertide töö. Tegu võiks olla rööviga, vahest on nad juvelid ja raha kaasa viinud, kuigi ma ei näinud ühtki seifi. Aga kas selline veretöö käib röövi juurde? Võib-olla nad otsisid midagi kindlat ja piinasid ohvreid sellepärast?”

„Võib-olla,” ütleb seersant Blai. „Igatahes see, et tegu on asjatundjatega, ei tähenda, et nad polnud psühhopaadid. Ega välista, et tegu oli rituaaliga. Mis sina arvad, Salom?”

Kapral näib olevat vanakeste laipadest hüpnotiseeritud ja tundub, et ei usu oma silmi. Vaatepilt on minema pühkinud ta tavapärase rahuliku oleku: ta on veidi kahvatu, veidi endast väljas ja hingab suu kaudu; ta ülahuul väriseb vaevunähtavalt. Ta habe on ajamata, keha tüsenev ja prillid moest läinud, mis kõik kokku teeb ta pealtnäha hulga vanemaks kui Blai, kuigi on temast vaid paar aastat vanem.

„Mina ka esialgu ei väidaks, et see on professionaalide töö,” vastab ta. „Sul võib olla õigus, et selle taga võisid olla arengupeatusega isikud.”

„Kas sa tundsid neid?” küsib Blai.

„Vanureid?” küsib Salom vastu, osutades ebamääraselt tükeldatud kehadele. „Muidugi. Nende tütar ja väimees on minu sõbrad. Ammused sõbrad.” Pöördudes Melchori poole, lisab: „Su naine tunneb neid ka.”

Tekib vaikus, mille vältel suudab Salom lõpuks huule värisemise kontrolli alla saada. Seersant Blai ohkab alistunult, enne kui kuulutab:

„Hea küll, ma helistan Tortosasse. Meie üksi ei saa sellega hakkama.”

Kui seersant räägib Tortosa Ringkonna Uurimisüksusega, silmitsevad Melchor ja Salom veel hetke timukatöö tagajärgi.

„Tead, millele ma mõtlen?” küsib Melchor.

Salom on saamas tasapisi endast võitu. Või jätab sellise mulje.

„Millele siis?” küsib.

„Sellele, mida sa mulle ütlesid, kui ma siia tööle tulin.”

„Mida ma sulle ütlesin?”

„Et Terra Altas ei juhtu kunagi midagi.”

Kaks uurimisgrupi liiget on äsja Melchorile teada andnud, et kõik hoone signalisatsioonid ja valvekaamerad on olnud poolteist päeva suletud, sest need lülitati välja reede õhtul kell kümme läbi nelikümmend kaheksa minutit, kui turvasüsteemi toaks muudetud panipaiga ukse vahelt pistab pea sisse üks patrullpolitseinik.

„Alaminspektor Gomà jõudis Tortosast kohale,” ütleb ta Melchorile. „Barrera ja Blai tahavad, et sa alla lähleksid.”

Kell on üheksa hommikul ja Adellide *masia*'sse on kogunenud kogu Terra Alta Uurimisüksuse täiskoosseis, keda juhib seersant Blai, ja õigupoolest samuti pool jaoskonda, kaasa arvatud Blai ülemus, alaminspektor Barrera. Selleks ajaks on vormi- ja tavariietes politseinikud askeldanud ohutuslindiga ümbritsetud majas tasasel häälel juba paar tundi, nad saalivad edasi-tagasi, nuhivad ringi, vestlevad, vahetavad infot, teevad märkmeid, pildistavad, filmivad, ajavad taga näpujälgi või panevad numbritega papitükke sinna, kust leiavad või arvavad leidvat asitõendeid, püüdes samal ajal hoida puutumatusena kuriteopaika, eraldada või uurida süvitsi mõrva lahendamiseks tähenduslikke märke. Juba mõnda aega blokeerivad *masia* väravas kaks vormiriietes politseinikku ligipääsu uudishimulikele või ajakirjanikele, keda koguneb sinna üha rohkem. Hommik töötab tulla palav ja niiske; koiduaja hallikasse taevasse on siginenud kõhukad pilved, mis ähvardavad vihmaga.

Esimese korruse elutoas vestlevad alaminspektor Barrera ja seersant Blai mehega, kes Melchori järelduste kohaselt peab olema alaminspektor Gomà, Tortosa Ringkonna Uurimisüksuse uus ülemus. Tema kõrval seisab umbes kolmekümneaastane kõhetu, karmi oleku, lühikeste, tumedate ja kõhvardavate juustega naine, kes hoiab iPadi käes ja kannab rangluul tätoveeringut, mis kujutab noolega läbistatud südant; tegemist on seersant Piresiga. Melchor on naisega kohtunud Tortosas mõnel koosolekul, aga pole iial tähele pannud ta tätoveeringut või on seersant selle endale äsja teha lasknud. Neli juhti puurivad pilguga vana-paari ohvriks toodud surnukehi samal ajal, kui mitu kriminalisti valges kostüümis, sinised kindad käes ja kilesussid kingade otsas, rohelised maskid ees, sagivad nende ümber, jäägitult tööse süvenenud ja sõnagi lausumata või siis omavahel sosistades. Melchor seisatab neist mõne sammu kaugusel, kindel selles, et alaminspektor Barrera ja seersant

Blai tahavad anda äsja saabunutele aega õudset stseeni seedida, ja küsib endalt, kas ka nemad oleksid võimelised laipu tundide kaupa vahtima. Seersant Blai loetleb üksikasju piinamise kohta, mille osaks Adellide kehad paistavad olevat langenud, nagu need ei oleks juba kõigile näha, kui märkab äkki Melchori kohalolu. Blai tutvustab teda alaminspektor Gomàle, kes surub ta kätt uudishimuliku ja umbuskliku moega.

„Kas teie olite esimene uurija, kes siia jõudis?”

„Jaa,” vastab Melchor. „Olin valves, kui mulle teatati.”

„Rääkige mulle, mida te teate.”

Samal ajal kui Melchor räägib, pööravad mõlemad selja laipade poole ja sammuvad elutoa keskossa, teised nende kannul. Nende kõrval teeb seersant Pires iPadi märkmeid ja mõnikord lisab seersant Blai Melchori jutule varjundeid või täiendab seda vastu vaidlemata. Kui Melchor lõpetab, jääb alaminspektor Gomà hetkeks mõttesse ning palub seejärel alaminspektor Barreral ja seersant Blail jätta paar meest *masia* väravasse valvesse ja kutsuda kõik ülejäänud töötajad alumisele korrusele.

Viie minuti pärast on allkorruse saalis alaminspektor Gomà ja alaminspektor Barrera ümber moodustunud politseinike ring ning Gomà võtab sõna. Ta suunab oma jutu kõigile, aga pöördub eelkõige kriminaalpolitseinike poole. Alaminspektor lubab teha väga lühidalt. Ütleb, et juhtumi tõsidust ja vastukaja, mida meedias on oodata, ei saa ülehinnata. Ütleb, et igapähele on siin palju mängus. Ütleb, et eesootavad töörohked päevad, et nad ei tule sellega üksi toime ja kogu hommiku vältel saabub Tortosast abijõude. Ütleb, et kuriteopaik peab tingimata võimalikult puutumatuks jääma, sest – välja arvatud kriminalistid –, mida vähem inimesi ülemistele korrustele tuleb, seda parem. Ütleb, et kriminaalpolitseinikud peavad maja tsoonideks jagama ja selle viimse nurgani millimeeterhaaval läbi otsima, et kahe silma vahele ei jääks ükski asitõend, kui väike see ka poleks, kui vähetähtis see ka ei tunduks. Osutab seersant Piresile ja teatab, et naine hakkab vastutama uurimise juhtimise ja aruande koostamise eest ning tal on vaja, et keegi Terra Alta kriminaalpolitseist koondaks kõik tõendid enda kätte, et need Piresile edasi toimetada. Gomà küsitleb pilguga seersant Blaid.

„Sirvent?” küsib Blai, näidates ühe politseiniku poole, kelle ovaalne

nägu ja oravasilmad vaatavad välja kaitseriietuse näoavausest. „Võtad enda peale?”

Sirvent nõustub. Rahulolevalt laseb alaminspektor Gomà pilgul libiseda mööda teda ümbritsevat ringi, nagu tahaks kõik oma alluvad läbi skaneerida. Ta on keskmist kasvu, külmade silmade, laitmatult vasakule lahku kammitud hallide juustega mees; kannab beeži teksariidest ülikonda, valget särki ja pruuni lipsu ning väikesed kandilised raamita prillid jätavad temast kergelt akadeemiku mulje.

„See on kõik,” lõpetab alaminspektor. „Rõhutan, et iga detail loeb. Kui tekib kahtlusi, küsige. Selge?” Kõik jaatavad. „Siis tööle.”

Grupp hajub omavahel vesteldes mööda *masia*'t laiali, aga alaminspektor Gomà käsib Melchoril paigale jääda.

„Öelge mulle ühte asja,” palub Gomà, kui kohale on jäänud vaid nemad kaks, alaminspektor Barrera, seersant Pires ja seersant Blai. „Miks te arvate, et tegu on professionaalide teoga?”

„Sest nad ei ole teinud vigu,” vastab Melchor. „Vähemalt esmapilgul. Ainus viga on autojäljed.”

„Continentali rehvid,” sekkub Blai. „Aga ma ei usu, et suudame välja selgitada, mis tüüpi autoga nad sõitsid.”

„See ei pruugi olla viga,” pakub Gomà. „Tahan öelda,” ruttab ta selgitama, „et mulle tundub see selleks liiga ilmne viga, et olla viga. Nad võisid seda meelega teha, et meid eksitada.”

Alaminspektori tähelepanek sünnitab vaikuse. Seersant Blai lõhub selle.

„Mulle pole kuigi selge, et tegu oli professionaalidega,” vaidleb ta.

„Mulle ka mitte,” toetab alaminspektor Barrera. „Pealegi on kõik koht jälgi täis.”

„Vein kihla, et enamik on ohvrite omad,” sõnab Melchor. „Või nende pere omad.”

„Perest rääkides,” torkab alaminspektor Gomà. „Kas oleme neile teatanud?”

„Veel mitte,” vastab Blai.

„Ja mis me siis ootame?” küsib Gomà. „Kui neid on teavitatud, võtke neilt sõrmejäljed. Ja seejärel võtke jäljed kõikidelt isikutelt, kes käisid majas viimasel kahel päeval. Nii saame need mõrtsukate omadest eristada. Kui nende omi üldse leiame.”

Seersant Pires märgib alaminspektori käsu iPadi üles, seersant Blai pöörab end ühele ja teisele poole, otsides kedagi pilguga; kuna ta teda ei leia, siis lahkub ruumist. Sõna lausumata suundub alaminspektor Gomà ülakorrusele ja kutsub Melchori kaasa; nende järel lähevad alaminspektor Barrera ja seersant Pires. Jõudes elutuppa, kus on laibad, jääb Gomà neid hetkeks vaatlema ja osutab siis põrandat määrivale nätskele loigule.

„Kas keegi seletaks mulle, mis see on?” küsib ta.

„Patrullpolitseinik tuli koos minuga ja oksendas,” vastab Melchor.

„Ta polnud ainuke,” tõdeb alaminspektor Barrera. „Ainult me teised olime diskreetsemad.”

Alaminspektor Gomà vaatab kübekese irooniaga oma kolleegi, kes pöörab häirituna pilgu ära.

„Mind oleks pidanud hoiatama,” kaebleb Barrera kõhtu silitades. „Olin just hommikust söönud ja kallasin välja isegi maksa.”

Terra Alta jaoskonnaülem käsib loigu ära puhastada, aga võtab käsu tagasi juba enne, kui Gomà talle meelde tuletab, et ruumis ei tohi midagi puutuda, kuni kriminaalpolitsei pole tööd lõpetanud. Seersant Blai tuleb nende juurde tagasi.

„Ma kutsun kokku uurimismeeskonna,” teatab alaminspektor Gomà. „Meie omalt poolt paneme välja viis meest pluss seersandi. Mul on vaja, et teie laenate mulle kaks meest juurde.”

„Keda iganes sul vaja läheb,” vastab alaminspektor Barrera.

Gomà osutab Melchorile.

„Üks on see noormees,” sõnab ta. „Ja ma tahan veel kedagi, kes tunneks seda *comarca*’t hästi. Ja elaks siin.”

„Mul on üks selline,” ütleb seersant Blai. „Ta on perekonna sõber.”

„Adellide?”

„Jaa.”

„Kutsu ta siia.”

„Ma just käskisin tal minna perele uudist viima.”

„Tulgu tagasi.”

Blai eemaldub taas grupist, et rääkida telefoniga, ja tuleb kohe tagasi. Natukese aja pärast ilmub Salom. Alaminspektor Gomà ulatab talle käe, viipab vanapaari laipade suunas ja küsib, kas ta tunneb neid.

„Terra Altas tunnevad neid kõik,” vastab Salom. „See on väike koht.”
„Ma mõtlen isiklikult.”

„Jaa,” täpsustab Salom. „Ma sündisin Gandesas ja olen siin pea alati elanud nii nagu nemadki. Olgu-olgu, nii nagu mees; naine sündis mujal, kuigi elas kogu elu Terra Altas. Aga kõige paremini tunnen ma nende tütart ja väimeest. Eriti väimeest. Me oleme head sõbrad.”

„Ega neil rohkem lapsi polnud?”

„Ei. Polnud ka rohkem lähisugulasi. Nii palju, kui mina tean.”

Alaminspektor Gomà küsib, kas vastab tõele, et Adellid on *comarca* rikkaim pere. Salom kinnitab taas.

„Vanamees oli kõrge tasemega ärimees,” ütleb ta. „Pool Gandesat kuulus talle. Gráficas Adell muidugi ka.”

„See valmistab pabertooteid,” vahendab alaminspektor Barrera. „Muffinivorme, küpsetiste aluseid, kommikarpe, kartonge, munakarpe ja *almendrado** ümbriseid. Sedasorti kraami. See on Terra Alta kõige võimsam firma.”

„Selle peavabrik asub La Plana tööstuspiirkonnas Gandesast väljas,” lisab Salom. „Ja sellel on filiaale Ida-Euroopas ja Ladina-Ameerikas.”

„Kes seda kõike vedas?” küsib alaminspektor Gomà.

„Kes juhtis?” küsib Salom omakorda. Gomà noogutab. „Vanamees,” vastab kapral. „On veel tegevdirektor, kes on alati tema kõrval seisnud, kellel on suur sõnaõigus ja kes kõike kontrollib. Ja väimees on firma esindaja.”

„Väimees on teie sõber,” meenutab Gomà.

„Jah,” ütleb Salom. „Albert Ferrer on ta nimi. Aga see, kes tegelikult ohje hoidis, oli vanamees. Tema võttis jätkuvalt vastu kõik olulised otsused.”

„Kui vana ta oli?” küsib Gomà.

„Ma ei tea,” vastab Salom. „Alla üheksakümne kindlasti mitte.”

Alaminspektor kergitab kulme, kõverdab suunurki ja vangutab veidi pead – fakt avaldab talle muljet. Seejärel läheb ta tagasi vanapaari surnukehade juurde, nagu peaks veenduma, et need on veel alles. Seersant Pires teeb sama; on lõpetanud märkmete tegemise ja vaatab

---

* *Almendrado* – (hispaania) mandlist, jahust ja meest või suhkrust küpsetis.

küsilvõlt Gomà poole. Neist mõne sammu kaugusel vestlevad alaminspektor Barrera ja seersant Blai omakeskis. Melchor kiikab Piresi rangluul olevat tãtoveeringut ja saab aru, et sinna on midagi kirjutatud, kuigi tal ei õnnestu seda lugeda.

„Ma tahan selle pere firmadest tãielikku aruannet,“ nõuab jãrsku alaminspektor Gomà; ta rãegib Piresiga, kes ruttab taas kirjutama. „Tãnaõhtuseks koosolekuks. Mis kellaks sa selle kokku kutsusid?“

„Kella viieks,“ vastab naine, tõstmata pilku iPadilt.

„Arvad, et aega on piisavalt?“ küsib Gomà. Pires kinnitab, et on, ja alaminspektor lisab Melchorile ja Salomile osutades: „Teid kahte tahan ma ka sinna. Jaoskonda, ma pean silmas.“

Melchor ja Salom noogutavad.

„Õelge mulle ühte,“ jãtkab Gomà sedapuhku Salomi poole põõrdudes. „Adellidel oli palju vaenlasi, kas pole nii?“ Tundub, et küsimus ajab kaprali segadusse; alaminspektor selgitab: „Inimesi, kes neile halba soovisid. Inimesi, kes neid vihkasid.“

„Ma ei usu, et neid palju oli,“ vastab Salom. „Miks te nii arvate?“

„Sest rikastel on neid tavaliselt palju,“ selgitab Gomà. „Mida rikamad, seda rohkem vaenlasi.“

„Kahtlen, kas see Adellide puhul kehtib,“ ütleb Salom skeptilise nãokrimpsutusega. „Vãhemalt siin, Terra Altas. Mõelge sellele, et nad andsid paljudele tõõd, pool *comarca*'st tõõtab nende heaks. Pealegi olid nad vãga usklikud. Hakkasid Opus Dei liikmeks, kuigi olid selles suhtes vãga diskreetsed. Sellised nad olid, diskreetsed. Ja ranged. Ja suhtlesid kõõigiga. Ja aitasid inimesi. Ei, mina arvan, et siin neid pigem armastati. Ja nende peret ka.“

Alaminspektor Barrera ja seersant Blai toetavad kaprali arvamust omapoolsete andmete ja isiklike muljetega, mida seersant Pires samuti nãib iPadi õõles mãrkivat võõ kokku võõtvat. Kui muljete vahetus raugneb, ütleb Salom:

„Hãsti, mina peaksin nãõid perekonda teavitama.“

„Minge, minge,“ toetab alaminspektor Gomà. „Ja ãrge unustage neilt kõõigilt jãlgi võõtta. Blai, kas te helistasite kohtunikule?“

„Kohe, kui olin teile helistanud,“ vastab Blai. „Ta õõtles, et annaksin talle teada, kui me valmis oleme.“

„Võite seda juba teha.”

Seersant Blai kõnnib ühte nurka, mille kriminaalpolitsei on juba läbi uurinud, et seal omaette telefoniga rääkida, ja satub hetkeks kokku ühe patrullpolitseinikuga, kes otsib taga alaminspektor Barrerat, kes tulija teate ära kuulanud, vabandab ja lahkub koos temaga saalist. Alaminspektor Gomà omakorda asub seersant Piresile juhtnööre andma, moment, millal Melchor otsustab eemalduda, et oma tööga jätkata. Enne, kui ta saab seda teha, peab Gomà ta uuesti kinni.

„Oodake,” ütleb ta. „Teiega ei ole ma veel lõpetanud.”

Melchor jääb ootama. Vahepeal tulevad elutuppa kaks Tortosa kriminaalpolitseinikku, kohvrid käes, tarduvad mõneks sekundiks Adellide laipade ees paigale ja pöörduvad siis Sirventi poole, arutavad temaga midagi, tõmmates selga kaitseriided, pannes kätte kindad, jalga kile-sussid ja ette maskid. Melchorile väga lähedal pintseldeb üks kolleeg kriminaalpolitseist mõne minuti vältel puhvetkappi, et leida näpujälgi. Kui heliseb seersant Piresi telefon, annab alaminspektor Gomà märku, et naine kõne vastu võtaks.

„Üks hetk,” vabandab seersant, tõstes üles nimetissõrme. „See on López, ajakirjanik.”

Alaminspektor Gomà haarab Melchoril õlavarrest ja talutab ta elutoanurka teisele korrusele viiva trepi lähedal.

„Barrera ja Blai on mulle rääkinud, kes sa oled,” ütleb ta, minnes ilma igasuguse ette hoiatamiseta üle sinatamisele.

Gomà on ta õlavarre lahti lasknud; külmad silmad prilliklaaside taga on muutunud jäiseks, puurivaks. Melchor aimab, millele alaminspektor viitab, aga piirdub sellega, et kannatab ta pilgu välja.

„Ma olin sinust palju kuulnud,” tunnistab Gomà. „Kui kaua aega on atentaatidest möödas? Neli aastat, viis?”

Melchor vastab, et neli.

„Tubli töö,” jätkab alaminspektor ja vangutab uuesti pead. „Peab ikka julgust olema, et midagi sellist teha. Soovin õnne!” Ta võtab prillid eest, niisutab klaase hingeauruga ja puhastab taskurätitsaga klaase, lisab öeldule nüansi. „Aga mitte kõik, mida sinu kohta räägitakse, pole nii hiilgav. Sa tead seda, tõi?”

Muidugi on Melchor sellega kursis, sest teab, et eriti alates Terra

Altasse saabumisest on tema kohta ringelnud arvukalt legende, enamik valed. Korraks mõtleb Melchor neile, mis on tõesed, ja on juba valmis Gomàle vastama, et jah, ta teab seda, aga ainult selleks, et saaks siis lisada, et ta ei ole enam see, kes oli, et ta on nelja aastaga muutunud, et tal on nüüd naine ja tütar ja teistmoodi elu. Kuid ta on kindel, et tal ei õnnestu seda alaminspektorile öelda viisil, nagu peaks ütlema, ja ta ei taha pahandusi, mistõttu jääb lõpuks ikkagi vait.

Gomà laseb mööda mõned sekundid ja paneb prillid ette.

„Tahan öelda, et ära aja asju omavahel segi,“ seletab ta, vaadates Melchorile otse silma. „On inimesi, kes unustavad, et see on meeskonnatöö. Mina mitte. Mul on see alati meeles. Loodan, et sinul ka, vähemalt niikaua, kuni sa minuga töötad. Nägid ise, et ma valisin su välja selleks, et sa mind aitaksid. See tähendab, et ma usaldan sind. Mulle on öeldud, et võin seda teha, loodan, et sa ei valmistata mulle pettumust. Olgu, kuidas on, ma tahan, et sa oled minu meeskonnas üks teiste hulgast. Ainult see. Üks teiste hulgast. Saad ju aru?“

Melchor annab märku, et saab.

„On oluline, et sa seda mõistaks,“ käib Gomà peale. „Kui ei mõista, siis ütle mulle. Kõrvaldan sind juhtumi uurimisest ja rahu majas. Nii on kõige parem. Nii sinu kui ka minu jaoks. Ja kogu juhtumi jaoks.“

Melchor nõustub uuesti. Rahulolev naeratus paljastab alaminspektori hambad.

„Suurepärane,“ ütleb ta. „Mul on hea meel, et me teineteist mõistame.“

Seersant Pires on mõni sekund tagasi telefonikõne lõpetanud ja ootab sellest alates peenetundelises kauguses kahe mehe salajase läbirääkimise lõppu. Nüüd läheneb ta neile, aga enne, kui kohale jõuab, naaseb alaminspektor „sinalt“ „teiele“, teadlik sellest, et seersant neid kuuleb.

„Kui te täna öösel valves olite, siis pole te üldse maganud,“ ütleb ta.

„Ei ole,“ tunnistab Melchor.

„Oodake kohtunik ära,“ käsib alaminspektor. „Tahan, et räägite talle seda, mis mulle. Siis minge sööge midagi ja puhake natuke. Täna õhtul peate värsked olema.“

Juriidiline saatkond ilmub *masia*'sse veidi enne ühteteist. Kui patrull on nende saabumisest teada andnud, lähevad alaminspektorid Gomà

ja Barrera koos seersantide Blai ja Piresiga neid aeda vastu võtma. Melchor ja Salom vaatavad eemalt, maja ukselt. Saatkond koosneb kohtuarstist, kohtusekretärist ja kohtunikust, kes on ülekaaluline, punnpõskne ja peaaegu kiilas mees, kelle pükse hoiavad üleval traksid ja kes hakkab pärast seda, kui on Gomàga paar minutit vestelnud, sammuma grupi eesotsas kuritööpaiga poole. Kui grupp Melchorist ja Salomist möödub, annab Gomà neile žestiga märku, et nad sellega ühineksid. Nad kuuletuvad ja saavad sel viisil elutuppa jõudes osa eri reaktsioonidest, mida seal ootav õudus äsja saabujates tekitab: kui kohtunik – ikka veel trepist ronimise pingutusest hingeldades ja näolt valge rätiga higi kuivatades – vaatab seda tardunult, silmad pärani ja suu ammuli, enam-vähem nagu kohtusekretär, siis kohtuarst, omandanud professionaalse tuimuse, valmistub juba tööle hakkama, uurides toimunud metsikust nii, nagu ei oleks ta kohtuarst, vaid matemaatik ja tema ees ei oleks kaks hävitatud keha, vaid kaks ruutvõrrandit.

„Sa tuhat ja tuline!” hüüatab kohtunik lõpuks. „Mida kuradit see tähendab?”

Juba siis, kui kohtunikul ja sekretäril on olnud hädavaevu aega jahmatusest toibuda, algab laipade ümbertõstmine. Kaitstud siniste kinnaste ja halli kitliga, asub kohtuarst Adellide jäänuseid läbi vaatama ja kohtunik, kes pühib endiselt meelegahtadelt higi, palub, et alam-inspektor Gomà talle üksikasjalikult seletaks, mida nad juba teavad.

„Ma eelistan, et seda teeks tema,” osutab Gomà Melchorile. „Tema jõudis esimesena kohale.”

Kohtunik märkab Melchori. Kohtus on kaks meest üsna sageli sõnu vahetanud, aga Melchor pole kindel, kas kohtunik teda nimepidi tunneb.

„Räägi mulle, pojake,” ütleb kohtunik talle. „Olen üks suur kõrv.”

Kohe kui Melchor on võtme lukuauku pistnud, kuuleb toast kiljatust. Mõni sekund hiljem hoiab ta süles tütar, kes ripub tal kaelas, annab talle musi ja hingeldab, nagu oleks äsja lõpetanud saja meetri jooksu. Tere ütlemata hakkab Cosette talle midagi sidistama, millest Melchor aru ei saa; lõpuks ta taipab, et tüdruk palub luba minna sõbranna poole.

„Palun, issi!”

Nad on äsja kööki jõudnud. Melchor heidab küsiva pilgu naisele. „Saime väljakul Elisa Climentiga kokku,” vastab Olga. „Tema ja ta ema kutsusid Cosette’i enda poole mängima.”

Melchor teeskleb imestust.

„Kas tõesti?” küsib ta.

„Jaa!” hüüab Cosette. „Kas ma võin minna, issi?”

Nüüd teeskleb Melchor kahtlust.

„No ma ei tea, mida sulle vastata, tüdruk,” ütleb ta.

„Palun, issi!” anub Cosette, kõigutades end tema käte vahel. „Palun, palun, palun!”

Melchor pahvatab naerma.

„Hea küll,” nõustub ta viimaks ja tänulikkusesööstus vajutab Cosette talle põsele musi. „Aga ühel tingimusel.”

Cosette tõmbab pea tema näost natuke eemale ja vaatab teda rahutult.

„Millisel?” küsib.

„Et sa annab mulle ühe musi.”

Cosette naeratab, särav naeratus kirkastab kogu tema ilmet.

„Aga ma juba andsin!”

„Veel ühe.”

Cosette annab talle musi.

„Kõvemini,” nuriseb Melchor.

Cosette vajutab kogu jõust oma suu vastu isa põske.

„Kõvemini,” ei jää Melchor rahule.

Vihaselts hakkab Cosette mossitama.

„Emme, vaata issit!” avaldab ta protesti.

Melchor laseb tütre põrandale ja annab talle laksu tagumikule. Köögilaua on kaks pastajääkidega määrdunud taldrikut, tühi klaas, pooleldi punast veini täis pokaal ja pooltäis veepudel.

„Kas te olete juba söönud?” küsib Melchor.

„Muidugi,” vastab Olga. „Me ei teadnud, millal sa tuled, ja Elisa peaks oma emaga iga hetk saabuma. Aga me jätsime sinule ka midagi.”

„Hea seegi,” ütleb Melchor. „Kui toitu ei ole...” Ta kummardub, toob kurku paljastades kuuldavale metsloomamõirge, sirutab ähvardavad käed Cosette’i poole, nagu oleksid ta sõrmed küünised. „... pistan teid mõlemaid nahka.”

Cosette kiljatab – jahmunud ja värisev – ja jookseb naerdes ema taha peitu. Melchor naerab samuti, rahul, et sai ehmatada tütart, kes piilub ühe silmaga ema jalgade tagant välja.

„Sa oled kindlasti nälja ja une kätte suremas,” ütleb Olga.

„Enam-vähem,” vastab Melchor end sirgu ajades. „Hüva, laske mul duši all ära käia.”

Kui Melchor end vee all seebitab, heliseb uksekell ja, kui ta pidžamas kööki naaseb, on Cosette juba läinud ning laual ootavad aurav spageti ja *bolognese* kastme taldrik ja külm kokakoolapurk.

„Kui jube see Adellide asi!” hüüatab Olga.

„Kuidas sa sellest juba kuulnud oled?” küsib Melchor.

„Kuidas sa tahad, et ma sellest kuulnud ei oleks? Kogu küla pulbitseb, seda uudist on kõik kohad täis. Ebro lahingust alates ei ole Terra Altast nii palju räägitud. Kas te teate, kes selle taga võivad olla?”

„Pole aimugi.”

„Kas nendest pole ühtki jälge?”

„Ei ühtki. Aga ära muretse. Me saame nad kätte.”

Istudes profiilis Melchori vastas, selg seina najale toetatud, jalg üle põlve, jutustab Olga talle seda, mida hommikul raadiost kuulis, ja tühjendab samal ajal sõõmhaaval veiniklaasi. Tal on seljas valge pluus, jalas kulunud teksad, tema mitte väga pikad sirged tumedad juuksed on kinnitatud klambriga kuklasse. Melchor kuulab teda, lükates aeg-ajalt suurte kokakoolalonksudega spagette alla, nautides tema väljendusoskust ja imestades, kuidas nii kaunis, haritud ja heasüdamlik naine saab olla üksnes tema päralt.

Kolmekümneaastane Melchor tunneb sageli, et Olgaga tutvumisest saadik ei ole ta elu enam selline, milliseks oli määratud, et ema oli ta ilmale toonud viletsaks eksistentsiks, mis tal oli Terra Altasse tulekuni, ja sellest alates on ta anastamas võõrast elu, mis on valgusküllane ja tohutult parem kui see, mis talle peaks kuuluma. Vahel näeb ta oma vanast elust õudusund, ärkab varahommikul higisena ja tõdeb pärast oimetukstegevat paanikahetke kirjeldamatu kergendusega, et on siin, oma Gandesa kodus, naine magamas ta kõrval ja tütar veidi eemal, teisel pool koridori. Tagasi tegelikkuses silitab ta Olga keha, tõuseb voodist, astub Cosette'i tuppa, vaatab mõne sekundi teda magamas,

läheb elutuppa, paneb ukse kinni ja veedab seal hetke, kõndides edasi-tagasi ja žestikuleerides nagu nõdrameelne, ja karjub oma sisemuses kõikehõlmavas hommikurahus, et ta on maailma õnnelikum mees.

Melchor laseb Olgal rääkida, nõustub vahetevahel, püüab vahel ilustada, tasandada või varjata *masia*'s aset leidnud toorust või seda, mida osa ajalehti seal toimunu kohta kirjutavad, ja ühel hetkel küsib naiselt, kas ta tundis Adelle.

„Loomulikult,” vastab Olga. Ta hoiab kinni veinipokaali klaasjalast ja paneb pokaali aeglaselt pöörlema, ise keskendunud. „Eriti nende tütart, kelle nimi on Rosa ja kes on sinust tüki maad vanem. Minuvanune. Me käisime koos koolis, olime pea naabrid. Ta meest tunnen ma ka.”

„Ta on Salomi sõber,” ütleb Melchor.

„Jaa, lähedane sõber.” Olga tõstab pilgu, et anda Melchorile õigust, ja pokaal lõpetab pöörlemise. „Nad on nagu öö ja päev, aga elasid õpingute ajal koos Barcelonas ja said sel ajal sõpradeks. Mina suhtlesin peamiselt Rosaga. Meie isad olid ka sõbrad. Või õieti olid nad sõbrad mingil ajal, kui meie lapsed olime, pärast nad enam omavahel läbi ei käinud. Mu isa rääkis, et Adell on orb, ta isa tapeti nähtavasti sõjas ja tema pidi omapead hakkama saama.” Olga tõstab pokaali huultele ja rüüpub lonksu. „Poisikesena teenis ta elatist nii, et korjas mägedes šrapnelle nagu minu isa ja paljud teised kohalikud, sest pärast sõda oli maa suurtükimürske täis. Hiljem sai temast vanarauakaupmees ja kuuekümnendatel või seitsmekümnendatel omandas ta nelja *duro** eest pankrotistunud graafikakunsti firma. Sellega hakkas ta jõukust koguma. Aga see ei sündinud muidugi üleöö, õnn ei kukkunud talle sülle. Ta rügas tööd nagu hull, öösel ja päeval, nädalavahetustel ja pühade ajal; ta oli väga ambitsioonikas, ihaldas edu, soovis kellekski saada, seda rääkis mu isa. Isa rääkis ka, et Adell oli väga nutikas. Nii muutis ta Gráficas Adelli *comarca* vägevamaks ettevõtteks. Keegi ei kinkinud talle midagi.”

„Miks su isa sõprus temaga lõppes?”

Olga kehitab õlgu.

„Ma ei tea, isa ei rääkinud mulle sellest kunagi. Tean vaid seda, et

---

* *Duro* – (hispaania keel) endise viiepeseetase mündi rahvapärane nimetus.

Adell oli isemoodi tüüp. Küllap sa oled kuulnud, et ta oli sügavalt katoliiklik.” Melchor nõustub samal ajal, kui torkab spagette kahvli otsa. „Ja see on tõsi, aga isa rääkis mulle alati, et siis, kui nad sõbrad olid, ütles Adell: „Vaata, Miquel, päeval, mil mina kellelegi käru ei keera, ei ole ma õnnelik.””

Olga naeratab, kas siis Adelli ütluse peale või mälestuse pärast isast, ja tema suunurkadesse ilmub imepeen kibradest võrk. Melchor mälub toitu, meenutab, kuidas ta naisega Terra Altasse saabudes tuttavaks sai, ning mööda ta selga jookseb ihapistena külmajudin.

„Kuid kohalikud armastasid neid, kas pole?” küsib ta. „Adelle ma mõtlen.”

„Kes sulle seda ütles?”

„Salom.”

Olga raputab pead ja pilutab kahtlevalt silmi.

„Nad vähemalt annavad paljudele tööd,” jätkab Melchor.

„Jaa, aga mis sorti tööd?” küsib Olga, tõstab jala põlvelt maha, vaatab Melchorile otsa ja lükkab pokaali kõrvale justkui selleks, et miski nende kahe vahele ei tuleks. „Palgad, mida nad maksavad, on alaväärsed, sest nad on need teiste kohalike ärimeestega kokku leppinud, ja nende vabrikutes ei ole isegi töötajate esindust. Kes tahab Terra Altasse jääda, peab leppima piskuga, mida neilt saab. Seda tead sina paremini kui mina. Mitu võõrtöölist praegu Terra Altas on iga kohaliku kohta?”

„Kolm või neli,” vastab Melchor. „Enamik on rumeenlased ja paljud illegaalsed.”

„See tähendab,” seletab Olga, „vaesed inimesed, kes on valmis töötama kolm korda väiksema palga eest kui kohalikud.”

„Ja kõigele vaatamata ei lähe kohalikud ka minema.”

„Muidugi mitte. Sest Terra Altas oleme me konservatiivsed, olen seda sulle tuhat korda öelnud. Meie, kes oleme siin sündinud, ei taha siit ära minna; tahame siin edasi elada. Ja kui läheme ära, siis tuleme tagasi; nagu Salom ja mina. Või nagu Adellid, kes võiksid elada kus iganes, kuid on endiselt siin. Adellid on muidugi rikkad. Aga vahet ei ole, muus oleme nagu nemad. See on vaene maa, vähesest piisab, et ots otsaga kokku tulla.”

Olga tõuseb püsti, kallab endale veel veidi veini ja joob selle ühe sõõmuga ära, selg toetumas vastu külmkapiust.

„Vaata, Melchor,“ jätkab ta. „Adellid on nagu puu, mis annab hea jagu varju, aga ei lase enda ümber millelgi kasvada. Nad kontrollivad kõike. Neil on vara kogu Terra Alta ja pool Gandesat kuulub neile: nad annavad inimestele oma firmades tööd, müüvad neile maju, kus elada, ja isegi mööbli, millega kodu sisustada; kellele sinu arvates kuulub Terra Alta Mööbel? Seega, tõde on see, et Adell oli kohalik kunn. Seda öelda ei tähenda teda laimata, see tähendab teda kirjeldada.”

„Kas sa väidad, et rohkem kui üks rõõmustab juhtunu pärast?”

„Ei, ma väidan seda, mida väidan. Ja see, mida ma väidan, on tõsi. Salom teab seda samamoodi kui mina. Räägi Gráficas Adelli töötajatega, küll siis näed. Kindlasti ei ütle nad sulle otse, et Adell oli vastik söödik või väärkohtles neid isiklikult, sest kindlasti ta ei teinud seda. Pigem vastupidi, nad ütlevad sulle, et ta oli sümpaatne vanamees. Aga ma vean kihla, et lõpuks nad ikkagi tunnistavad, et ta kasutas neid ära.” Olga osutab oma tühja klaasiga Melchori tühjale taldrikule. „Tahad veel pastat?”

Melchor raputab pead ja Olga küsib, kas valmistab talle kohvi. Melchor keeldub taas.

„Tahan veidi magada,“ ütleb ta, juhtides tähelepanu õunakujulisele seinakellale, mis näitab pool kolm. „Kell viis pean jaoskonnas olema.”

Koos koristavad nad laua, jätavad taldrikud, noad-kahvlid ja veinipokaali kraanikaussi. Olga kummardub, et visata kokakoolapurk kotti, kus ootavad juba ees tetrapakk ja paar plastpudelit. Kui ta end sirgu ajab, haarab Melchor tal vöökohast, suudleb teda kaelale, otsib ta suud ja leiab selle. Eemale nihkudes ütleb Olga:

„No kuule, ära ole tüütu ja käi magama.”

Melchor naeratab, võtab ta käe ja juhib selle endale reitevahele.

„Pärast korralikku ühtesaamist tuleb parem uni.”

„Oh sa võmmipoiss,“ naerab Olga. „Sina alati valmis tulistama.”